

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-2-65
Karar Sayısı : **07-59/676-235** (Bilgi Notu)
Karar Tarihi : 11.7.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER : Murat ÇETİNKAYA, Ali DEMİRÖZ, Ferhat TOPKAYA,
Şerife Demet KAYA, Ümit Nevruz ÖZDEMİR

20 **C. ŞİKÂYET EDEN** : - Tellcom İletişim Hizmetleri A.Ş.
Meclisi Mebusan Cad. 89/A Fındıklı,
34433 Beyoğlu/İstanbul
- Superonline Uluslararası Elektronik Bilgilendirme
Telekomünikasyon ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş.
Temsilcisi: Abdurrahman BAL
Cihan Sokak No:16/13 Sıhhiye/Ankara
- Gizlilik talebi vardır

D. HAKKINDA İLK

30 **İNCELEME YAPILAN** : - TTNet A.Ş.
Süleyman Bey Sokak No:11 Maltepe Ankara
- Türk Telekomünikasyon A.Ş.
Turgut Özal Bulvarı Aydınlikevler 06103 Ankara

E. DOSYA KONUSU : **TTNet A.Ş.’nin “Yaz Fırtınası” kampanyasının 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesine aykırılık teşkil ettiğine ilişkin şikâyetler ve konuya ilişkin geçici tedbir talebi.**

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Tellcom İletişim Hizmetleri A.Ş. (Tellcom) tarafından gönderilen şikâyet dilekçesinde özetle,

- 40
- Tellcom’un Telekomünikasyon Kurumu (TK) nezdinde Genel İzin kapsamında kayıtlanmak suretiyle yetkilendirildiği,
 - Bu yetki çerçevesinde, Tellcom’un, İnternet Servis Sağlayıcı (İSS) olarak faaliyette bulunduğu,
 - İSS’lerin genişbant internet erişim hizmeti sunabilmesi için ilgili altyapıyı ve bağlantı hizmetlerini Türk Telekomünikasyon A.Ş.’den (Türk Telekom) temin etmeleri gerektiği, dolayısıyla, uygulamada İSS’lerin Türk Telekom’un “yeniden satıcısı” olarak hareket ettikleri,

- 50
- Tellcom’un 31.5.2007 tarihinde Türk Telekom’la ”ADSL/G.SHDSL Al-Sat Modeli İnternet Servis Sağlayıcısı Toptan Satış Sözleşmesi” imzaladığı ve bu kapsamda Türk Telekom tarafından port ve bu portlar üzerinden belirli bir hızla birlikte bağlantılı diğer hizmetlerin de sunulduğu,
 - Sermayesinin tamamı Türk Telekom’a ait bir İSS olan TTNNet A.Ş.’nin (TTNet) bir takım eylemleri nedeniyle, Tellcom’un ve diğer İSS’lerin genişbant internet erişim pazarındaki faaliyetlerinin son derece zorlaştığı

belirtilerek;

- 60
- TTNNet’in 4.6.2007-31.8.2007 tarihleri arasında 24 ay süreli abonelik sözleşmesi imzalayan tüketicilere, 2008 yılına kadar genişbant internet erişim hizmetinin, kablolu modemle birlikte aylık 14,99 YTL, kablosuz modemle birlikte ise 19,99 YTL karşılığında sunulmasını konu edinen “Yaz Fırtınası” adı altında, “yıkıcı fiyat” uygulaması içeren bir kampanyanın başlatıldığı,
 - Türk Telekom’un, 1024 Kbps hızlı 4 GB kapasiteli paket için İSS’lere uyguladığı fiyatın 23,78 YTL (KDV ve ÖİV dâhil) olduğu,
 - Bahse konu kampanyanın satış ve maliyet bedellerinin Türk Telekom’un TTNNet’e diğer İSS’lere uyguladığından daha düşük ücretler uygulamak suretiyle, telekomünikasyon altyapısındaki fiili tekeli ve sahip olduğu hâkim durumunu, eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek ayrımcılık yapmak suretiyle kötüye kullandığına ilişkin çekince ve şüphelere yol açtığı,
 - 70 – Aynı zamanda, kampanya şartlarının, Türk Telekom ile TTNNet arasında, ilgili pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya uyumlu eylem olduğuna işaret ettiği,
 - TTNNet’in geniş bant internet erişim pazarında hâkim durumda olduğu,
 - TTNNet’in maliyetlerinden daha düşük bir bedele hizmet sunarak “yıkıcı fiyat” uyguladığı,
 - Öte yandan, “Yaz Fırtınası” kampanyası kapsamındaki ücretlerin 2007 yılı sonuna kadar yaklaşık altı ay boyunca uygulanacağı, bu sürenin Tellcom’un ilgili pazardaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasına, hatta pazar dışına itilmesine yetecek kadar uzun bir süre olduğu ve kampanyanın etkilerinin çok daha uzun süreli olacağı,
 - 80 – Bunun dışında, kampanyadan yararlanan abonelerin TTNNet’ten hizmet almayı bırakarak başka bir İSS’den hizmet almaya başlaması durumunda yeniden aktivasyon ücreti ödenmesi, dört gün internetten yoksun kalınması, cezai ücret ödenmesi gibi çeşitli maliyetlere ve zorluklara katlanmak zorunda kalacakları,
 - Kampanya kapsamında uygulanmakta olan ücretlerin ekonomik ve rasyonel gerekçelere dayanmadığı

iddia edilmiş ve yukarıda açıklanan gerekçelerle Türk Telekom ve TTNNet’e 4054 sayılı Kanun kapsamında gerekli yaptırımların uygulanması ve şikâyete konu

90 kampanyanın uygulanmasına devam olunması halinde, ilgili pazarda ciddi ve telafisi mümkün olunamayacak zararların doğma ihtimali yüksek olduğundan Rekabet Kurulu tarafından alınacak nihai karara kadar 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca gerekli tedbirlerin alınması talep edilmiştir.

Superonline Uluslararası Elektronik Bilgilendirme Telekomünikasyon ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş. adına, vekili Abdurrahman Bal tarafından yapılan başvuruda özetle,

- Türk Telekom'un, TK tarafından Etkin Piyasa Gücü (EPG)'ne sahip işletmeci olarak belirlendiği ancak TNet'in EPG'ye sahip işletmeci olarak ilan edilmediği,
- 100 – TNet'in ADSL pazarında %99 pazar payı ile hâkim durumda olduğu ve EPG'ye sahip olmak için gerekli özellikleri taşıdığı gerekçeleriyle TNet'in EPG'ye sahip işletmeci olarak ilan edilmesi için TK'ye başvuruda buldukları,
- Rekabeti bozucu fiyat uygulamalarının yalnızca EPG'ye sahip teşebbüsler tarafından değil EPG'ye sahip olarak ilan edilmemiş teşebbüsler tarafından da gerçekleştirilebileceği,
- Bu bağlamda, TNet'in 4.6.2007 tarihi itibarıyla ADSL internet erişim hizmetinde "Yaz Fırtınası" adı ile başlattığı kampanyada yeni abone olacaklara ücretsiz modem vermenin yanı sıra 2007 sonuna kadar tüm tarifelerde %50 indirim uyguladığı ve bu şekilde kampanyaların da devam edeceğine dair tespitlerin yapıldığı,
- 110 – Bu kampanyada TNet'in sunduğu son kullanıcı fiyatlarının, diğer İSS'lerin TK tarafından onaylanmış toptan alış fiyatlarının %32 altında olması nedeniyle Türk Telekom ve TNet'in
 - Yıkıcı fiyat uyguladığı,
 - Bu alanda katlandığı zararı (eski ADSL aboneleri ve sabit telefon hizmetleri pazarı gibi) rekabetin olmadığı alanlardan elde ettiği karla telafi ederek, çapraz sübvansiyon yaptığı,
 - Diğer İSS'lerin pazar dışına çıkmasına sebebiyet verdiği, yeni işletmelerin piyasaya girişini engellediği,
- 120 – Türk Telekom'un Tarife Yönetmeliğine tabi olduğu göz önüne alındığında, TNet'e internet sitesinden bağlantı vererek ve TNet aracılığıyla ADSL pazarında belirlediği fiyatlarla Tarife Yönetmeliğini devre dışı bırakarak ve bu fiyatlarla tüketici ve rakipler aleyhine rekabetçi olmayan davranışlarda bulunarak 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği,
- Söz konusu şikâyetlerini TK'ye de yaptıkları

ifade edilmiş, hâkim durumlarını yıkıcı fiyat, çapraz sübvansiyon uygulaması yoluyla kötüye kullandığı gerekçesiyle şikâyet edilenler hakkında soruşturma açılması ve gerekli önlemlerin alınması talep edilmiştir.

Gizlilik talepli olarak yapılan bir diğer şikâyet başvurusunda ise özetle,

- 130 – Türk Telekom ve TNet'in ortaklık yapıları ve yönetim kurullarındaki ortak kişiler nedeniyle aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alması ve eylemlerinin birlikte değerlendirilmesi gerektiği,

- Türk Telekom'un toptan seviyede yeniden satış yöntemi ile genişbant internet erişim hizmetleri üst pazarında hâkim durumda olduğu,
- Türk Telekom'un üst pazardaki hâkim durumunu bu kampanyada uygulanan TNet tarifeleri yolu ile fiyat sıkıştırması yapmak suretiyle kötüye kullandığı,
- Türk Telekom'un TNet aracılığıyla gerçekleştirdiği söz konusu uygulamasına Rekabet Kurumu tarafından müdahale edilebileceği ve bu konuda TNet'in tarifelerine TK'nin hiçbir müdahalesinin olmadığı

140

ifade edilmiş ve şikâyet konusu işlem ve eylemlerin ciddi olması ve rekabete aykırı eylemin devamı halinde telafisi mümkün olmayacak zararların oluşması tehlikesinin varlığı nedeni ile bu konuda geçici tedbir alınması talep edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ : Kurum kayıtlarına 19.6.2007 tarih ve 4221 sayı ile giren şikâyet dilekçesi üzerine 29.6.2007 tarih ve 2344 sayılı yazı ile konuya ilişkin olarak Telekomünikasyon Kurumu (TK)'ndan görüş talep edilmiştir. Karar tarihi itibarıyla TK görüşü Kurum'a ulaşmamıştır. Söz konusu şikâyetle birlikte, Kurum kayıtlarına 27.6.2007 tarih ve 4366 sayı ve 4.7.2007 tarih ve 4510 sayı ile giren şikâyet dilekçeleri üzerine yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 6.7.2007 tarih ve 2007-2-65/BN-07-MÇ sayılı Bilgi Notu, 07-59 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

150

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- Tellcom İletişim Hizmetleri A.Ş., Superonline Uluslararası Elektronik Bilgilendirme Telekomünikasyon ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş. ve gizlilik talepli olarak yapılan ve Kurum kayıtlarına sırasıyla 19.6.2007 tarih, 4221 sayı; 27.6.2007 tarih, 4366 sayı ve 4.7.2007 tarih, 4510 sayı ile giren dilekçelerde belirtilen şikâyetlerin, Rekabet Kurulu tarafından 7.5.2007 tarih ve 07-38/411-M sayılı Karar ile açılan ilgili soruşturma kapsamında incelenen konuyla örtüşmesi nedeniyle, soruşturma kapsamında değerlendirilmesi gerektiği,

160

- Geçici tedbir taleplerine ilişkin olarak:
 - Türk Telekom'un ve TNet'in ilgili pazarlarda hâkim durumda oldukları,
 - 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin "... Kurul, nihaî karara kadar ciddî ve telafi olunamayacak zararların ortaya çıkma ihtimalinin bulunduğu durumlarda, ihlalden önceki durumu koruyucu nitelikte ve nihaî kararın kapsamını aşmayacak şekilde geçici tedbirler alabilir." şeklindeki dördüncü fıkrası çerçevesinde;

170

- Rekabet Kurumu'nun yukarıda belirtilen soruşturmasına dayanak olan incelemede yer verilen analizler ve şikâyet konusu kampanya için yapılan değerlendirmeler doğrultusunda, hâlihazırda devam etmekte olan "Yaz Fırtınası" kampanyasında, TNet'in kampanya çerçevesinde katlandığı maliyetlerini karşılayamayacağı,
- TNet'in bu kapsamda değerlendirilebilecek kampanyaları sürekli bir biçimde uyguladığı,
- Bu şekilde uygulanan perakende fiyatlama politikasının genişbant internet hizmetleri pazarında perakende düzeyde TNet'e rakip internet servis sağlayıcıların faaliyetlerini mevcut durumda zorlaştırabileceği,

180

- Rakip İSS'lerin yeni abone kayıtları ile faaliyetlerini sürdürerek pazarda kalabilmek için en az TTNNet'in uygulamakta olduğu kampanya koşullarında satış yapmak zorunda bırakılarak pazardaki faaliyetlerinin zorlaştırıldığı,
- Aynı zamanda bu faaliyetlerin TTNNet lehine ve rakip internet servis sağlayıcıları aleyhine olacak şekilde pazarın gelecekteki rekabetçi yapısını bozabileceği,
- Bu durumun da bu pazarda TTNNet'in yaklaşık %(...)'lik pazar payı karşısında %(...)'lük pazar payı ile faaliyet gösteren rakip İSS'lerin mevcut kampanyalar karşısında, pazarın kendine has özellikleri de dikkate alındığında, ciddi ve telafisi mümkün olmayan zarara uğramalarının kaçınılmaz olduğu

- Bu çerçevede;

190

- Hâlihazırda devam etmekte olan "Yaz Fırtınası" kampanyası da dâhil olmak üzere, TTNNet A.Ş.'nin maliyetlerin altında ya da Türk Telekom'un toptan fiyat tarifeleri ışığında fiyat sıkıştırması niteliğinde olabilecek perakende fiyatları içeren tüm kampanyalarının durdurulması ya da söz konusu kampanyaların TTNNet A.Ş.'nin ilgili pazardaki maliyetlerinin altında olmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi,
- Bundan sonraki dönemlerde de, yürütülmekte olan soruşturmada nihai karar alınıncaya kadar, TTNNet tarafından ilgili pazarda yapılması planlanan kampanyalarda fiyatlama politikasının maliyetlerin altında olmayacak şekilde uygulanması

200

hususlarında geçici tedbir kararı alınmasının uygun olacağı,

- Yukarıda yer verilen davranışlara son verildiğinin ya da bu konuda yapılan gerekli düzenlemelerin, kararın tebliği tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Kuruma bildirilmesi,
- Kurulca öngörülen ve yukarıda belirtilen tedbirlerin yerine getirmemesi durumunda Kanun'un 17. maddesi uyarınca süreli para cezası verileceğinin hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslere bildirilmesi gerektiği

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Şikâyet Konusu Kampanya

210

Şikâyetlerin konusunu Türk Telekom'un (iştiraki olan TTNNet aracılığıyla), 31.8.2007 tarihine kadar devam edecek olan "TTNet Yaz Fırtınası" kampanyasıyla, genişbant internet erişim hizmetleri pazarındaki hâkim durumunu 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında kötüye kullandığına yönelik iddialar oluşturmaktadır.

TTNet, "Yaz Fırtınası" kampanyasıyla 4 Haziran- 31 Ağustos 2007 tarihleri arasında TTNNet ADSL hizmetine 24 ay abonelik taahhüdü ile üye olan son kullanıcılara 2008'e kadar aylık abonelik ücreti olarak her hız için belirli oranlarda indirim sağlamak ve kablolu ya da kablosuz modem hediye etmektedir. Kampanya kapsamında uygulanan tarifeler ve mevcut tarifelere göre yapılan indirim oranları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

220

Tarife Paketi	Mevcut Tarife (YTL) (KDV+ÖTV dâhil)	Kampanya Kapsamında 2008'e kadar geçerli tarife (YTL) (KDV+ÖTV dâhil)		Mevcut Tarife Üzerinden yapılan indirim	
		Ücretsiz Kablolü Modem ile	Ücretsiz Kablosuz Modem ile	Ücretsiz Kablolü Modem ile (%)	Ücretsiz Kablosuz Modem ile (%)
1024 Kbps 4 GB	29	14,99	19,99	48,31	31,07
1024 Kbps 6 GB	39	19,99	24,99	48,74	35,92
1024 Kbps 9GB	49	24,99	29,99	49,00	38,80
256 Kbps sınırsız	49	24,99	29,99	49,00	38,80
512 Kbps sınırsız	79	34,99	39,99	55,71	49,38
1024 Kbps sınırsız	99	44,99	49,99	54,56	49,51
2048 Kbps sınırsız	139	54,99	59,99	60,44	56,84

I.2. Değerlendirme

I.2.1. Genel

TTNet tarafından düzenlenen benzer kampanyaların da yer aldığı Türk Telekom'un ve TTNNet'in bir takım uygulamalarına yönelik olarak Rekabet Kurulu'nun 7.5.2007 tarih ve 07-38/411-M sayılı Kararı ile soruşturma açılmıştır. Şikâyet konusu kampanyanın hâlihazırda yürütülmekte olan soruşturma kapsamında incelenen uygulamalarla benzer kapsamda olması sebebiyle, söz konusu şikâyetlerin yürütülmekte olan soruşturma kapsamına alınarak değerlendirilmesine karar verilmiştir.

230

Şikâyet dilekçelerinde yer alan geçici tedbir taleplerine ilişkin değerlendirmelere ise aşağıda yer verilmiştir.

I.2.2. Geçici Tedbir Talebinin Değerlendirilmesi

Hâkim Durum

TTNet, 26.4.2006 tarihinde Türk Telekom'un kontrolünde bulunan ayrı bir tüzel kişilik olarak kurulmuş ve daha önce Türk Telekom tarafından gerçekleştirilen perakende internet servis sağlayıcılığı faaliyetini üstlenmiştir. Böylelikle, toptan internet erişim hizmetleri Türk Telekom bünyesinde kalırken, perakende internet erişim hizmetleri yeni kurulan şirketin faaliyet konusunu oluşturmuştur.

240

Yapılan incelemelerde, Türk Telekom'un mevcut durumda toptan genişbant internet erişim hizmetlerinin tek sağlayıcısı olduğu, TTNNet'in ise Mart 2007 itibariyle yaklaşık %(...)’lik pazar payı ile perakende genişbant internet erişim hizmetleri pazarında hâkim durumda olduğu tespit edilmiştir. Bu belirlemeler ışığında, TTNNet'in uygulamakta olduğu şikâyet konusu kampanyanın, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde hâkim durumun kötüye kullanılması niteliğinde olup olmadığına yönelik değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir.

Kapsam

Şikâyet konusu uygulamaların 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceğinin tespiti bakımından öncelikle TTNNet'in uyguladığı tarifelerin telekomünikasyon mevzuatı açısından ele alınması gerekmektedir.

250

TK tarafından 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun değişik 4, 29 ve 30. maddeleri ile 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun değişik 7. maddesine dayanılarak hazırlanan ve 28.8.2001 tarih ve 24507 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak

yürürlüğe giren Tarife Yönetmeliği ile “Kurum tarafından, ilgili telekomünikasyon hizmetlerinde, bir işletmecinin hukuki veya fiili bir tekel olduğunun veya ilgili hizmet veya coğrafi piyasada hâkim konumda bulunduğu veya etkin piyasa gücüne sahip olduğunun belirtildiği hallerde, işletmecinin kullanıcılara sunduğu telekomünikasyon hizmetlerinde uygulanacak tarifelerin onaylanmasına ve denetlenmesine yönelik usul ve esaslar” ortaya konmuştur. Buna göre bir işletmecinin sunduğu hizmete ait tarifelerin TK tarafından onaylanması ve denetlenmesi için işletmecinin hukuki veya fiili tekel olması, hâkim durumda olması ya da “etkin piyasa gücü” olarak belirlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, TK tarafından 3.6.2003 tarih ve 25127 sayılı Resmi Gazete’de “Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmecilerin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” ve “Hâkim Konumda Bulunan İşletmecilerin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Adı geçen tebliğler, 7.1.2007 tarih ve 26396 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmecilerin Belirlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ”, “Hâkim Konumda Bulunan İşletmecilerin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ” ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Yine, 7.1.2007 tarih ve 26396 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak “Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmecilerin Belirlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” yürürlüğe girmiş ve “Etkin Piyasa Gücü, işletmecinin ilgili pazarda tek başına ya da diğer işletmecilerle birlikte rakiplerinden, kullanıcılarından ve tüketicilerinden fark edilebilir bir şekilde bağımsız olarak hareket edebilmesine imkân sağlayan, hâkim konuma eşdeğer, ekonomik güç” olarak tanımlanarak hâkim konumda bulunan işletmeci ile etkin piyasa gücüne sahip işletmeci kavramları arasındaki ayırım ortadan kaldırılarak sadece “etkin piyasa gücü” kavramı ilgili mevzuatta muhafaza edilmiştir.

Dolayısıyla, mevcut durumda TK, Tarife Yönetmeliği bağlamında yalnızca EPG’ye sahip işletmecilerin sunduğu hizmetlerin tarifelerini onaylamakta ve denetlemektedir. TK tarafından sabit şebekelere ilişkin piyasalarda EPG’ye sahip işletmecilerin belirlenmesine ilişkin en güncel karar, Kurul’un 21.2.2006 tarih ve 2006/9 sayılı toplantısında alınan 2006/DK-10/142 sayılı karardır. Buna göre Telekomünikasyon Kurulu tarafından;

“...Türk Telekomünikasyon A.Ş.’nin geniş bant ve ses hizmetlerinin sunumu için bakır kablo ağına paylaşımlı erişimi de içeren toptan ayrıştırılmış erişim piyasasında Etkin Piyasa Gücüne sahip işletmeci olarak belirlenmesi[ne]... karar verilmiştir.”

Kararda TNet veya sunduğu perakende hizmetlerle ilgili herhangi bir değerlendirme bulunmamaktadır. Zira kararın alındığı tarihte TNet tüzel kişiliği henüz oluşturulmuş değildir. Bu tarihten sonra da gerek TNet ile gerek TNet’in faaliyette bulunduğu pazarda Telekomünikasyon Kurulu’nun “EPG”ye sahip işletmeci olup olmadığı hakkında bir kararı mevcut değildir. Dolayısıyla, Türk Telekom’un perakende internet erişim hizmetlerini TNet’e devretmesiyle birlikte, TNet telekomünikasyon mevzuatına göre EPG’ye sahip bir işletmeci olarak tanımlanmadığından, eskiden Türk Telekom’un hem perakende hem de toptan tarifeleri ve bu tarifelerdeki değişiklikleri TK onayına tabi iken, TNet’in perakende fiyatları artık TK onayına tabi tutulmamakta, TNet tarifelerini serbestçe belirleyebilmektedir.

Nitekim 13.9.2006 tarih ve 6199 sayı ile talep edilen ve Kurum kayıtlarına 31.10.2006 tarih ve 7141 sayı ile giren TK görüşünde konuyla ilgili şu ifadelere yer verilmiştir:

“TTNet A.Ş.’nin ilgili mevzuat kapsamında telekomünikasyon hizmeti sunarken uyguladığı tarifeleri onaylatmak üzere Kurumumuz’a başvurma yükümlülüğü bulunmamaktadır.”

Bu durum Rekabet Kurulu’nun TTNNet ve Türk Telekom hakkında açtığı soruşturma öncesinde TK ‘den aldığı 24.4.2007 tarih ve 2855 sayılı görüşte de teyit edilmiştir.

Sonuç olarak, toptan geniş bant erişim hizmetleri TK düzenlemelerine tabi iken, perakende pazarın hâlihazırda herhangi bir düzenlemeye tabi tutulmadığı anlaşılmıştır.

310 **TTNet’in Şikâyet Konusu Kampanyasının Fiyat-Maliyet Analizi**

ADSL hizmet paketi bazında Türk Telekom’un uyguladığı (vergiler hariç) toptan aylık ücret ile TTNNet’in (vergiler hariç) uyguladığı perakende aylık ücret arasında, 1.4.2007 öncesinde her bir paket için %18’lik tek bir marj mevcut iken, bu tarihten itibaren farklı hızlara göre %18, %20, %22 ve %24 oranlarında marjlar belirlendiği görülmektedir. Türk Telekom’un toptan tarifesi, TTNNet’in perakende tarifesi üzerinden yukarıda anılan marjlar oranında indirim yapılarak belirlenmekte ve TK tarafından söz konusu toptan tarifeler onaylanmaktadır. Bir başka deyişle, hem TTNNet’e hem de diğer İSS’lere uygulanan toptan aylık ücret, TTNNet’in perakende tarifesinin değişik oranlardaki indirimli hali olarak oluşmaktadır.

320 Aşağıda TTNNet tarafından yürütülmekte olan “TTNet Yaz Fırtınası” kampanyasının maliyetlerine ilişkin olarak hazırlanan tablolar ışığında değerlendirmelere yer verilmiştir.

Tablolarda genel olarak TTNNet tarafından daha önceki incelemelerde gönderilen veriler kullanılmakla birlikte, bu verilerin dipnotlardaki açıklamalar ışığında, TTNNet ile Türk Telekom arasındaki anlaşmalar veya Türk Telekom’un yayınladığı tarifelerle uyumsuz olduğu durumlarda gerçek durumu yansıtacak düzeltmeler yapılmıştır. Tabloda kullanılan rakamlar aksi belirtilmedikçe KDV hariç rakamlardır.

Tablo 1: ADSL Hizmet Paketi Bazında TNet'in Abone Başına Katlandığı Aylık Ortalama Maliyet Rakamları

	1 Mbps, 4 GB	1 Mbps, 6 GB	1 Mbps, 9 GB	256 Kbps, sınırsız	512 Kbps, sınırsız	1 Mbps, sınırsız	2 Mbps, sınırsız
Kampanya Aylık Abonelik Ücreti (31.12.2007'ye kadar)	14,99	19,99	24,99	24,99	34,99	44,99	54,99
Kampanya Sonrası Aylık Abonelik Ücreti (31.12.2007'den sonra)	29,00	39,00	49,00	49,00	79,00	99,00	139,00
Ortalama Aylık Abonelik Ücreti	24,91	33,46	42,00	42,00	66,16	83,25	114,50
Özel İletişim Vergisi (%15)	-2,81	-3,77	-4,74	-4,74	-7,46	-9,39	-12,91
KDV (%18)	-3,37	-4,53	-5,68	-5,68	-8,95	-11,27	-15,50
Ortalama Vergi Kesintileri Sonrası Gelir	18,73	25,15	31,58	31,58	49,75	62,59	86,09
Toptan Alım Marjı (%) ⁽¹⁾	0,18	0,22	0,24	0,20	0,20	0,22	0,24
Türk Telekom'a Ödenen Servis Ücreti ⁽¹⁾	-17,88	-22,87	-28,00	-29,48	-47,52	-58,06	-79,43
Evrensel Hizmet Fonu (%1)	-0,19	-0,25	-0,32	-0,32	-0,50	-0,63	-0,86
TK Payı (%0,35)	-0,07	-0,09	-0,11	-0,11	-0,17	-0,22	-0,30
Türk Telekom'a Ödenen Tahsilat Ücreti (%...) ⁽²⁾	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Ortalama Çağrı Merkezi Ücreti ⁽³⁾	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Müşteri Hizmetleri İşlemleri Ücreti ⁽⁴⁾	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Otomasyon İşlemleri Ücreti ⁽⁵⁾	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Faturalama İşlemleri, Fatura Kağıdı ve Zarf Ücreti ⁽⁵⁾	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Fatura Postalama Ücreti ⁽⁶⁾	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Toplam Doğrudan Maliyetler	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Satış/Kurulum ve Dolaylı Maliyetleri Hariç TNet Kar Marjı (YTL)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Satış/Kurulum ve Dolaylı Maliyetleri Hariç TNet Kar Marjı (%)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

(1) Telekomünikasyon Kurumu tarafından belirlenen İnternet Servis Sağlayıcısı (ISS) marjı ve bu bazda Türk Telekom'a TNet tarafından ödenen ücret.

(2) Türk Telekom ile TNet arasındaki "ADSL Satış, Kurulum, Servis ve Tahsilat" sözleşmesi uyarınca yapılan faturalara tahsilatları çerçevesinde Türk Telekom'a TNet tarafından ödenen ücret. (tahsil edilen miktarın % ...'ü)

(3) Türk Telekom ile TNet arasındaki "Çağrı Hizmetleri" sözleşmesi uyarınca yapılan fatura tahsilatları çerçevesinde Türk Telekom'a hizmet türü ve kullanım miktarına göre değişen, arama ve arama süresi başına ödenen miktar. (TNet tarafından yapılan açıklamada ... yılının ... ayına ait ortalama maliyet rakamının YTL- alındığı belirtilmiştir.)

(4) Türk Telekom ile TNet arasındaki "Ana Devir Protokolüne Ek Faturalama" protokolü uyarınca yapılan faturalama tahsilatları için Türk Telekom'a ödenen ücret. (..... YTL)

(5) Türk Telekom ile TNet arasındaki "Ana devir Protokolüne Ek Faturalama" protokolü uyarınca yapılan faturalama hizmetleri çerçevesinde Türk Telekom'a ödenen ücret.

(Abone başına; otomasyon hizmetleri için YTL; faturalama işlemleri için YTL; faturalama kullanılan A4 sayfa başına YTL; kullanılan zarf başına YTL)

(6) TNet tarafından yılının ... ayında yapılan aylık ortalama müşteri başına fatura postalama maliyetinin gözönüne alındığı bir rakamın kullanıldığı belirtilmiştir. (..... YTL)

Tablonun temel hareket noktası “Ortalama Aylık Abonelik Ücreti”dir. Bu ücret TTNet’in kampanya kapsamında 2007 sonuna kadar ve ondan sonraki abonelik taahhüdü süresince uygulayacağı fiyatların ortalamasıdır¹. Ortalama aylık abonelik ücretinden %15 oranındaki Özel İletişim Vergisi (ÖİV) ve %18 oranındaki Katma Değer Vergisi (KDV) etkisi ortadan kaldırılarak “Ortalama Vergi Kesintileri Sonrası Gelir”e ulaşılmıştır.

340 “Türk Telekom’a Ödenen Servis Ücreti” diğer İSS’lerde de olduğu gibi TTNet’in en büyük maliyet kalemini oluşturmaktadır. Bu rakam Türk Telekom’un internet sitesinde yayınlanan ve TK tarafından da onaylanan toptan ADSL internet erişimi tarifelerini ifade etmektedir. Söz konusu tarifeler TTNet’in kampanyalar haricinde sunduğu perakende ücretler üzerinden “Toptan Alım Marjı” düşülmesi yoluyla hesaplanmaktadır. 1.4.2007 öncesine kadar tüm paketler için %18’lik bir toptan alım marjı uygulanmaktayken, bu tarihten itibaren paketlere %18 ilâ %24 arasında değişen toptan alım marjları uygulanmaya başlanmıştır. Tabloda yer alan “Türk Telekom’a Ödenen Servis Ücreti”nin hesaplanmasında 1.4.2007 tarihinden sonraki “Toptan Alım Marjı” rakamları uygulanmıştır.

350 Vergi kesintileri sonrası oluşan gelir üzerinden “Satış/Kurulum ve Dolaylı Maliyetler Hariç Kar Marjı” hesaplanırken dikkate alınan “Türk Telekom’a Ödenen Tahsilât Ücreti”, “Ortalama Çağrı Merkezi Ücreti”, “Müşteri Hizmetleri İşlemleri Ücreti”, “Otomasyon İşlemleri Ücreti”, “Faturalama İşlemleri, Fatura Kâğıdı ve Zarf Ücreti” ve “Fatura Postalama Ücreti”nden oluşan “Toplam Doğrudan Maliyetler” rakamına ulaşılırken, TTNet tarafından daha önceki incelemelerde Kurum’a sunulan rakamlar dikkate alınmıştır². TTNet tarafından hazırlanan tablo ile dipnotlar ve TTNet ile Türk Telekom arasındaki anlaşmalar arasında farklılık gözlemlendiğinde yukarıda da belirtildiği gibi dipnotlar ve anlaşmalarda yer alan rakamlar göz önünde bulundurulmuştur³.

Böylelikle, “Ortalama Vergi Kesintileri Sonrası Oluşan Gelir”den “Toplam Doğrudan Maliyetler” çıkarılarak “Satış/Kurulum ve Dolaylı Maliyetler Hariç Kar Marjı” rakamına ulaşılmıştır.

360 Görüldüğü üzere, paket bazında kar marjları % (...) (%.....) ile %(...) arasında değişmektedir. Kampanya kapsamında, iki paket (1 Mbps, 9 GB ve 2 Mbps, Sınırsız paketler) haricinde diğer seçeneklerde marj negatif çıkmıştır. Marjın pozitif çıktığı bu iki paket için ise düzenlenen “Yaz Fırtınası Kampanyası” ile abonelere sağlanan diğer avantajların (ücretsiz modem gibi) TTNet’e yüklediği ek maliyetleri karşılması olanaklı görülmemektedir.

370 Tablo 2’de yukarıdaki tabloda elde edilen kar marjları dikkate alınarak TTNet’in bu marjlar ile maliyetlerini karşılayıp karşılamayacağına ilişkin bir hesaplama yapılmıştır. Bu tabloda, TTNet tarafından daha önceki incelemelerde Kurum’a sunulan tabloda yer almayan fakat TTNet’in maliyet kalemlerini oluşturan bazı giderler eklenmiştir. Eklenen kalemler bakımından, TTNet tarafından hazırlanan tabloya dâhil edilmeyen bazı maliyet kalemleri ile yukarıda ayrıntısı verilen kampanyaya özgü maliyet kalemi

¹ Ortalama Aylık Abonelik Ücreti hesaplanırken kampanyadan yararlanan abonelerin Haziran ayında abone oldukları varsayılmıştır.

² Söz konusu maliyet kalemleri yılına ilişkin verileri içermektedir ancak kampanya dönemine ilişkin veriler elimizde bulunmaması ve yılında çok büyük farklılık göstermeyeceği varsayıldığından yılına ait rakamlar tablonun hazırlanmasında dikkate alınmıştır.

³ Bu bağlamda, TTNet tarafından hazırlanan tabloda yerine “Vergi ve Fon Kesintileri Sonrası Gelir” üzerinden %... oranında hesaplanan “Türk Telekom’a Ödenen Tahsilât Ücreti” tablonun ilgili dipnotuna uygun olarak, “Aylık Abonelik Ücreti” üzerinden hesaplanmıştır.

olan modem maliyeti dikkate alınmıştır. Bu bağlamda, hakkında herhangi bir maliyet rakamına ulaşamayan boş port maliyetleri, vazgeçilen karlarla ilgili maliyetler (fırsat maliyeti) gibi maliyetlere tabloda yer verilmemiştir.

Tabloda maliyet kalemi olarak aylık abone başına hesaplanan “İşçi Ücret Giderleri”, “Reklâm ve İlan Giderleri” ve “ADSL Servis Hizmet Komisyon Bedeli” hesaplanmıştır⁴.

380

Bu noktada, söz konusu giderlerin, tablonun oluşturulmasında yapılan hesaplamada kullanıldığı gibi tamamen değişken bir maliyet olmadığı ve bir kısmının “müşteri kazanma maliyeti” kapsamında uzun vadeye dağıtılması gerektiğinin belirtilmesi gerekmektedir. Fakat eldeki verilerden bu giderlerin ne kadarının değişken maliyet sayılan olağan reklâm ve ilan gideri, ne kadarının müşteri kazanma maliyeti olduğuna yönelik bir değerlendirme yapılmasının mümkün olmadığı anlaşıldığından, reklâm giderlerinin tamamı değişken maliyet olarak hesaba katılmıştır.

390

Bunun yanında, Türk Telekom ile TNet arasında yapılan “(.....) Sözleşmesi” uyarınca TNet, Türk Telekom işyerleri ve Türk Telekom çözüm ortakları arasında yapılan her servis hizmeti için sözleşmenin ekinde belirtilen miktarda bir bedel ödemektedir. Bu bedel, servis hizmeti başına ödendiğinden ve arıza özelliği gösterdiğinden (bir kereye mahsus bir ödeme ya da her ay tekrar eden bir ödeme olmadığından) değişken maliyet olarak değerlendirilmiş ve “İşçi Ücret Giderleri” ve “İlan ve Reklâm Giderlerinin” hesaplanmasında kullanılan yöntem uygulanarak hesaplanmıştır.

Dolayısıyla, “Kampanya Kapsamında Katılan Maliyetler Hariç Kar Marjı” rakamlarına ulaşabilmek amacıyla her bir paket için “İşçilik Giderleri”, “İlan ve Reklâm Giderleri” ve “ADSL Servis Hizmeti Komisyon Bedeli”nin “Satış/Kurulum ve Dolaylı Maliyetler Hariç TNet Kar Marjı”ndan çıkarılması gerektiği düşünülmektedir. Bu maliyet kalemlerinin dikkate alınması ile ortaya çıkan tabloya aşağıda yer verilmiştir.

⁴ Bkz. dipnot 2

Tablo 2: Maliyet ve Kar Marjı Tabloları

Kampanya Kapsamında Katlanılan Maliyetler Hariç ADSL Hizmet Paketi Bazında TTNet'in Abone Başına Katlandığı Aylık Ortalama Maliyet Rakamları

	1 Mbps, 3 GB	1 Mbps, 6 GB	1 Mbps, 9 GB	256 Kbps, sınırsız	512 Kbps, sınırsız	1 Mbps, sınırsız	2 Mbps, sınırsız
Satış/Kurulum ve Dolaylı Maliyetleri Hariç TTNet Kar Marjı (YTL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İşçi Ücret Giderleri	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
İlan ve Reklam Giderleri	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
ADSL Servis Hizmeti Komisyon Bedeli	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
TTNet'in Hesaplamadığı Doğrudan Maliyetler Toplamı	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Kampanya Kapsamında Katlanılan Maliyetler Hariç Kar Marjı (YTL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kampanya Kapsamında Katlanılan Maliyetler Hariç Kar Marjı (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Düzenlenen Kampanyalar Nedeniyle Katlanılan Ek Maliyetler (24 Aya Yayılmış)

	1 Mbps, 3 GB	1 Mbps, 6 GB	1 Mbps, 9 GB	256 Kbps, sınırsız	512 Kbps, sınırsız	1 Mbps, sınırsız	2 Mbps, sınırsız
ADSL Satış Hizmeti ve Kurulum Komisyon Bedeli	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
İki Ay Ücretsiz Abonelik Bedeli	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Ücretsiz Bağlantı Bedeli	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Ücretsiz Modem Bedeli	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Düzenlenen Kampanyalar Nedeniyle Katlanılan Ek Maliyetler (48 Aya Yayılmış)

	1 Mbps, 3 GB	1 Mbps, 6 GB	1 Mbps, 9 GB	256 Kbps, sınırsız	512 Kbps, sınırsız	1 Mbps, sınırsız	2 Mbps, sınırsız
ADSL Satış Hizmeti ve Kurulum Komisyon Bedeli	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
İki Ay Ücretsiz Abonelik Bedeli	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Ücretsiz Bağlantı Bedeli	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Ücretsiz Modem Bedeli	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Yaz Fırtınası Kampanyası (24 ay)

Kampanya Kapsamında Katlanılan Maliyetler Hariç Kar Marjı (YTL)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Ücretsiz Modem Bedeli	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Net Kar Marjı (YTL)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Net Kar Marjı (%)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Yaz Fırtınası Kampanyası (48 ay)

Kampanya Kapsamında Katlanılan Maliyetler Hariç Kar Marjı (YTL)	-2,89	-1,80	-0,85	-2,33	-3,17	-1,55	-0,68
Ücretsiz Modem Bedeli	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54
Net Kar Marjı (YTL)	-3,43	-2,34	-1,39	-2,87	-3,71	-2,09	-1,22
Net Kar Marjı (%)	-18,3%	-9,3%	-4,4%	-9,1%	-7,5%	-3,3%	-1,4%

Buna göre, paket bazında TNet'in zarar oranları % (...) ile % (...) arasında değişmektedir. Abonelerin yaklaşık % (...)’i tarafından kullanılan 1 Mbps, 4 GB limitli pakette kampanyalar öncesi marj % (...)’e (..... YTL) kadar düşmektedir. Bu marjlar üzerinden, aboneleri TNet’le uzun süreli sözleşmeler yapmaya ikna etmeye yönelik kampanyaların getirdiğı maliyetler de dikkate alınırca TNet’in, her pakette zarar ettiği açıkça görülmektedir.

Bundan sonra hakkında açıklamalara yer verilecek olan “ADSL Satış Hizmeti ve Kurulum Bedeli” ve “Ücretsiz Modem Bedeli” gibi maliyet kalemleri, geleceğe yönelik olarak müşteri kazanma amaçlı ve sözleşme süresi boyunca bir kere kampanyalara özgü olarak katılan maliyet kalemleridir. Dolayısıyla bu maliyet kalemleri, gerçekleştirildikleri aylara dağıtılmak yerine uzun zamana yayılmaktadır. Maliyetlerin zamana yayılmasında 24 aylık ve 48 aylık iki ayrı seçenek üzerinde durulmuş ve hem 24 aylık hem de 48 aylık seçeneklerde ortaya çıkan maliyetleri gösteren tablolar oluşturulmuştur. Bu maliyet kalemlerinin 24 aya bölünmesinin ardında yatan mantık, yürütülen kampanyaların genelinde 24 aylık bir abonelik süresinin garanti edilmesi önkoşulunu getirmesidir. Aboneler bu süre sonunda hizmet aldıkları İSS’yi değiştirme olanağına sahip olabilmekte, sözleşmenin bu süreden önce aboneliğın bitirilmesi durumunda yararlandığı avantajların maddi bedelini iade etmek zorunda kalmaktadır. Bu nedenle, anılan maliyet kalemlerinin 24 aya dağıtılması gerektiğı düşünölmüştür.

Öte yandan, AB Komisyonu Fransa’da ADSL hizmetleri veren Wanadoo’nun yıkıcı fiyat uyguladığına ilişkin Kararı⁵nda bu tür müşteri kazanmaya yönelik maliyetleri 4 yıllık bir süreye yayarak maliyet hesabına yansıtmıştır. Bu bakımdan, AB uygulaması da göz önünde bulundurularak 48 aya dağıtılmış maliyetlere ilişkin ayrı bir tablo düzenlenmiştir.

Bu çerçevede aşağıda TNet’in “Yaz Fırtınası” kampanyasında katlandığı ek maliyetler hesaplanarak kampanya ve promosyonlarda TNet’in kar marjının nasıl değiştığı örnek olarak gösterilecektir.

“(.....) Sözleşmesi” uyarınca TNet, Türk Telekom İşyerleri ve Türk Telekom çözüm ortaklarıncı yapılan her satış ve kurulum için sözleşmenin ekinde belirtilen miktarda bir bedel ödemektedir. Ödenen bedeller, satışı/kurulumu yapan birime ve satışın çözüm ortağı tarafından yapılması durumunda satış miktarına göre değişmektedir. Giderlerin dağıtılmasında satış hizmeti komisyonu için *en düşük rakam olan (...)* YTL, kurulum gideri için yine *en düşük rakam olan (...)* YTL baz alınmıştır. Toplamda abone başına oluşan (...) YTL’lik maliyet 24 ve 48 aya bölünerek abone başına düşen rakam ortaya konmakla birlikte, bu maliyet kaleminin ayrıntılarına ulaşılabilmesi sebebiyle net kar marjının hesaplanmasında bu aşamada dikkate alınmamıştır.

İkinci olarak, örnek alınacak modem kampanyasında yukarıdaki kampanyada olduğu gibi tüketicilere (...) YTL⁶ tutarındaki modem bedelsiz olarak verilmiştir. Söz konusu maliyet rakamı hesaplamaya dâhil edilerek, (...) YTL olan modem bedelinin 24 ve 48 aya bölünmesiyle kampanyadan yararlanacak olan abone başına düşen aylık maliyet bulunmuştur.

⁵COMP/38.233 - Wanadoo Interactive

⁶ Kablolü modem için geçerli bedel. Kampanya çerçevesinde ayda 19,99 YTL ödeyen abonelere kablosuz modem verileceğı de bilinmektedir. Fakat bu aşamada kablosuz modemlerin maliyetleri hakkında yeterli bilgiye sahip olunmadığından ve kampanyanın kablosuz modemle ilgili kısmının değerlendirilmesiyle benzer sonuçlara ulaşılacağı düşünöldüğünden değerlendirmeye dâhil edilmemiştir. Kablolü modemin TNet’e maliyeti olan (...) YTL ise soruşturma kapsamında Türk Telekom’dan elde edilen belgelerde yer almaktadır.

Bu çerçevede, 4.6.2007 tarihinde başlayan ve 31.8.2007 tarihinde bitecek olan “Yaz Fırtınası” kampanyasının maliyet yapısı örneklenmiştir (Bkz. Tablo 2). Buna göre, kampanya kapsamında tüketicilere sağlanan olanakların TNet’e olan maliyeti ister 24 aya dağıtılsın ister 48 aya dağıtılsın, kampanya çerçevesinde sağlanan gelirle telafi edilememektedir. Sonuç olarak, TNet’in, yürüttüğü şikâyete konu “Yaz Fırtınası” kampanyasında bütün erişim paketleri için maliyetlerini karşılayamayacağı görülmüştür.

Şikâyet konusu kampanya ve soruşturma kapsamında incelenen diğer kampanyalarda TNet’in son kullanıcılara sunduğu ADSL hizmeti bakımından fiyat sıkıştırması niteliğinde çok düşük ya da negatif marjlarla (maliyetinin altında) çalışıyor olması durumu 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinde yer alan “*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar yoluyla kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır*” hükmüne örnek olarak sayılan “*Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler*” kapsamında değerlendirilebilecek bir durumdur.

TK Görüşü

Bilindiği üzere, 4502 sayılı Kanun’la değişik 2813 sayılı Telsiz Kanunu’nun 7. maddesinde, “*Rekabet Kurulu, telekomünikasyon sektörüne ilişkin olarak yapacağı inceleme ve tetkiklerde ve birleşme ve devralmalara ilişkin olarak vereceği kararlar da dâhil olmak üzere telekomünikasyon sektörüne ilişkin olarak vereceği tüm kararlarda öncelikle Kurum’un görüşünü ve Kurum’un yapmış olduğu genel düzenleyici işlemleri dikkate alır*” şeklinde bir ifade bulunmaktadır.

Dosya evreleri bölümünde de yer verildiği üzere, 29.6.2007 tarihli bir yazı ile bir görüş talep edilmiş ancak işbu Karar tarihi itibarıyla TK görüşü Kurum’a intikal etmemiştir. Bununla birlikte, daha önce aynı konuda ve Karar tarihine çok yakın tarihlerde TK’den görüşler (31.10.2006 tarih ve 7141 sayılı yazı ve 24.4.2007 tarih ve 2855 sayılı yazılar) alınmış ve gerek bu görüşlerde yer verilen temel unsurlar gerek TK’nin sektöre ilişkin düzenlemeleri bu Kararda dikkate alınmıştır. Dolayısıyla, yukarıda belirtilen 2813 sayılı Kanun’un 7. maddesi ile Rekabet Kurulu’na getirilen yükümlülüğün karşılanmış olduğu ve talep edilen görüşün, geçici tedbir kararının gerektirdiği aciliyet karşısında beklenmesine gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Geçici Tedbir

Türk Telekom ve TNet hakkında Kurul’un 7.5.2007 tarih ve 07-38/411-M sayılı Kararı ile açılan soruşturma kapsamında da şikâyet konusu kampanya öncesinde TNet’in bir süredir uyguladığı kampanyalar ve bu kampanyalarda uyguladığı fiyatlandırma politikası neticesinde hâkim durumlarını kötüye kullanıp kullanmadıkları incelenmektedir. Yukarıdaki analizde de TNet’in şikâyet konusu kampanya çerçevesinde uyguladığı fiyatlar ve buna karşılık hem kampanya kapsamında hem de bir işletmeci olarak katlandığı maliyetler söz konusu olduğunda sunduğu bütün ADSL hizmet paketlerinde maliyetlerini karşılayamayacağı tespiti yapılmıştır. Bu tespitler ışığında, 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesinin “... *Kurul, nihaî karara kadar ciddî ve telafi olunamayacak zararların ortaya çıkma ihtimalinin bulunduğu durumlarda, ihlalden önceki durumu koruyucu nitelikte ve nihaî kararın kapsamını aşmayacak şekilde geçici tedbirler alabilir.*” şeklindeki dördüncü fıkrası çerçevesinde;

- Hâlihazırda devam etmekte olan “Yaz Fırtınası” kampanyasında, TNet’in kampanya çerçevesinde katlandığı maliyetlerini karşılayamayacağı,
- TNet’in bu kapsamda değerlendirilebilecek kampanyaları sürekli bir biçimde uyguladığı,
- Bu şekilde uygulanan perakende fiyatlama politikasının genişbant internet hizmetleri pazarında perakende düzeyde TNet’e rakip internet servis sağlayıcıların faaliyetlerini zorlaştıracığı,
- Rakip İSS’lerin yeni abone kayıtları ile faaliyetlerini sürdürerek pazarda kalabilmek için en az TNet’in uygulamakta olduğu kampanya koşullarında satış yapmak zorunda bırakılarak pazardaki faaliyetlerinin zorlaştırıldığı,
- Aynı zamanda bu faaliyetlerin TNet lehine ve rakip İSS aleyhine olacak şekilde pazarın gelecekteki olası rekabetçi yapısını engelleyebileceği,
- Sonuç olarak söz konusu uygulamaların 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinin ihlali niteliği taşıyor olduğu yönünde ciddi bulguların bulunması,
- Bu pazarda yaklaşık TNet’in % (...)’lik pazar payı karşısında % (...)’lük pazar payı ile faaliyet gösteren rakip İSS’lerin mevcut kampanyalar karşısında, pazarın kendine has özellikleri de dikkate alındığında, ciddi ve telafisi mümkün olmayan zarara uğramalarının kaçınılmaz olduğu

hususları dikkate alınarak TNet’in hâlihazırda uygulamakta olduğu “Yaz Fırtınası” Kampanyasını ilgili soruşturmada nihai karar alınıncaya kadar durdurmasına yönelik geçici tedbir kararı alınması uygun görülmüştür.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1- Şikâyet dilekçelerine ilişkin olarak:

Tellcom İletişim Hizmetleri A.Ş.’nin 19.6.2007 tarih, 4221 sayı ile; Superonline Uluslararası Elektronik Bilgilendirme Telekomünikasyon ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş.’nin 27.6.2007 tarih, 4366 sayı ile ve gizlilik talebi bulunan 4.7.2007 tarih, 4510 sayı ile Kurum kayıtlarına giren dilekçelerde belirtilen şikâyetlerin, Rekabet Kurulu tarafından 7.5.2007 tarih ve 07-38/411-M sayılı Karar ile açılan soruşturma kapsamında incelenen konuyla örtüşmesi nedeniyle, soruşturma kapsamında değerlendirilmesine,

2- Geçici tedbir taleplerine ilişkin olarak: 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesinin “*Kurul, nihaî karara kadar ciddî ve telafi olunamayacak zararların ortaya çıkma ihtimalinin bulunduğu durumlarda, ihlalden önceki durumu koruyucu nitelikte ve nihaî kararın kapsamını aşmayacak şekilde geçici tedbirler alabilir.*” şeklindeki dördüncü fıkrası çerçevesinde;

- a) Hâlihazırda devam etmekte olan “Yaz Fırtınası” kampanyası da dâhil olmak üzere, TNet A.Ş.’nin maliyetlerin altında ya da Türk Telekom’un toptan fiyat tarifeleri ışığında fiyat sıkıştırması niteliğinde olabilecek perakende fiyatları içeren tüm kampanyalarının durdurulması ya da söz konusu kampanyaların TNet A.Ş.’nin ilgili hizmetlerdeki maliyetlerinin altında olmayacak şekilde yeniden düzenlenmesine,

Bundan sonraki dönemlerde de, yürütülmekte olan soruşturmada nihai karar alınıncaya kadar, TNet A.Ş. tarafından ilgili hizmetlerde yapılması planlanan

kampanyalarda fiyatlama politikasının maliyetlerin altında olmayacak şekilde uygulanmasına,

- b) (a) bendinde yer verilen tedbirlerin kararın tebliğ tarihi itibarıyla yerine getirilmesine ve söz konusu kararın yerine getirildiğinin kararın yerine getirilmesinden itibaren 5 gün içerisinde Kuruma bildirilmesine,
- c) Kurulca öngörülen ve yukarıda belirtilen tedbirleri yerine getirmemesi durumunda Kanun'un 17. maddesi uyarınca süreli para cezası verileceğinin TNet A.Ş.'ye bildirilmesine

OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ
(11.07.2007 tarihli ve 07-59/676-235 sayılı Kurul Kararı)

4502 sayılı Kanun'la değişik 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun 7. maddesinin 3. fıkrası aşağıdaki şekildedir:

“Rekabet Kurulu, telekomünikasyon sektörüne ilişkin olarak yapacağı inceleme ve tetkiklerde ve birleşme ve devralmalara ilişkin olarak vereceği kararlar da dâhil olmak üzere telekomünikasyon sektörüne ilişkin olarak vereceği tüm kararlarda, öncelikle Kurumun görüşünü ve Kurumun yapmış olduğu genel düzenleyici işlemleri dikkate alır.”

Bu düzenleme gereğince, 29.06.2007 tarih ve 2344 sayılı yazı ile konuya ilişkin olarak Telekomünikasyon Kurumu görüşü sorulmuş, ancak ilgili cevap beklenmemiş ve görüş alınmamıştır.

Ayrıca; “Yaz Fırtınası” kampanyası dışında, kapsamı ve konusu açık bir şekilde saptanmadan “bundan sonraki tüm kampanyaların durdurulması”, “bundan sonraki dönemlerde de, yürütülmekte olan soruşturmada nihai karar alınıncaya kadar ifadeleri” ile belirsiz ve ucu açık olarak alınan tedbir kararının hukuka uygun olmadığını düşünüyorum.

“Yaz Fırtınası” kampanyası dışındaki tedbir kararı somut olarak yapılan bir işlem ya da eylem hakkında olmayıp, kapsamı, sınırı ve süresi belirsiz olarak alınmıştır.

Dosya konusu ile ilgili olarak Telekomünikasyon Kurumuna yazılan yazının cevabı beklenmeden alınan kararın yerinde olmadığı ve cevap geldikten sonra konuya ilişkin değerlendirmenin yapılmasının uygun olacağı kanaatini taşıdığımdan ve ayrıca alınan tedbir kararının bir bölümünün kapsamı, sınırı ve süresi belirsiz olduğundan çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Tuncay SONGÖR
İkinci Başkan